Quan a la tardor de l'any passat un grup de gent integrat per artistes, escriptors, intel.lectuals o treballadors de la cultura van formar a la nostra ciutat l'ESTRI-80, que es definia com a grup de dinamització cultural, hom pretenia encetar, una vegada més, un moviment de conscienciació i d'activitat cultural a una contrada rica en potències, però bandejada per l'aïllament i l'atonia.

El grup va reunir (insistim, encara una altra volta) les forces més significatives del món cultural tortosí, tan prometedores i tan desaprofitades. Artistes plàstics, artistes de la llengua, artistes músics, historiadors, filòlegs, etc., intentaven d'aplegar les seves experiències per tal d'incidir activament en la vida pública d'una ciutat i, per extensió, d'un país que s'escarrassa per definir-se d'un cop per sempre.

Gran part dels components de l'ESTRI-80 havien passat per l'experiència dels precedents més notables en la Tortosa de la postguerra: la revista "Gemínis", en el camp literari, i en el plàstic el "Delta-51", grup estètic-artístic que va néixer en començar la dècada dels 50 sota la batuta de l'audaç crític Maties Ballester, i el "Macla-65", grup plàstic-literari que s'endinsava molt seriosament per la vida del realisme social.

Les primeres activitats que ha endegat l'ESTRI-80 van des d'exposicions de pintura, concerts, debats i conferències, fins l'edició de la "Mostra de Poesia", que recull l'activitat poètica de 19 poetes tortosins.

Davant la proximitat de la Cinta, la Comissió Municipal de Festes va encarregar al grup la confecció de la portada del Programa de Festes d'enguany i la col.laboració plàstico-poètica que segueix.

ESTRI-80

Bou Escorxat — L. ESCODA

—Rembrandt van Rijn va obrir un bou en canal.
Chaim Soutine li va pintar la sang.
Ara només fa falta metre-hi foc i rostir-lo.—

I

El brau, el toro, el bou, el bravatell,
mítica bèstia del llamp sexual,
ritu de sang, prova de foc.

El minotaure, el jònec i el brauell,
mediterrani culte a la fertilitat,
veu de la màgia i bram del joc.
Repte a la vida,
befa a la mort.

II

I els vuit mil anys dels bous en fang de l'Anatòlia,
i els quatre mil del minotaure a Cnossos,
i els caps ilìrics en bronze de Costitx,
i els babilònics déus Marduk i Sin,
i els egipcis Omnifis, Tot i Apis,
i el cràpula de Zeus fent el salt a l'Olimp
i fugint amb la donzella Europa
vers la constel.lació de Taure,

s'estavellen —esbudellats, sanguinolents,
sense esbufec ni banyes—
en l'esgarrapat crit del bou escorxat.

J. FRANCESC MASSIP

FREDERIC MAURI

El foc del sol, al capvespre, per al sentiment; l'aigua del riu i la filosofia; l'aire del vent de dalt per a la creació; la terra per al treball.

El treball del marge paleolític, del solc generatriu: esterrossar, arrabassar, rompre, arrencar, rascar vores, esllemenar, treure bosdissos, obrir sèquies, llaurar, sembrar, plantar, empostar, segar, collir, escarrar, plegar, barroscar, cavar, ensacar...; suar, callar, patir...; estimar, engendrar, morir.

Com un homenatge al pagès, acte de respecte, cinc llànties d'oli —cinc llumeners d'oli d'oliva— símbols, si us sembla, dels quatre elements naturals —el foc, l'aigua, l'aire, la terra— i de la llum —la llum, la llum, la llum, la llum— que els uneix per sempre més.

MANUEL PEREZ I BONFILL

R. ESCODA — Arrossal

DELTA

Qui pot saber el missatge
que cau de les estrelles?
Déu, quina nit, quina passió de calma,
quin negre cel inmens,
quina desesperança...
Delta, terra de mar, llac de ribera.
Aigua —peixos botants i sang d'argila—
planúria planetària.
Mà de la pàtria senyalant els segles,
delta, que comprometis i burxes les ferides.

Nit rodona, mar plana, lluna plena,
quina sang nova baixa pel cor del riu
a la resclosa de l'ànima?
No són anguiles, núvols, llamps, pedrega,
no són els ponts novells. No són els tèrbols
remolins de les aigües nivellant-se.
Les goles, els paranys, la veu del vent de dalt,
la fosca nit. No els vells problemes
cabdals, les sòrdides
—petites, minerals— veus de l'eixorca vida...
Déu meu, qui pot saber
el missatge que cau de les estrelles?

J. MASSIP

JOSEP CASTELL — Escultura

Ventre de foc,
brou de metalls,
Ventre de foc,
gots plens d'angles, espais i volums.
Ventre de foc,
Déus de la farga.
Ventre de foc.

ANONIM

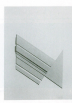
JAUME ROCAMORA

El joc segueix darrera aquest mirall...

JOAN BARCELO

I hi han ocells de rèplica
al bo i mig de l'escuma;
i hi ha frau d'urpa escènica
a les dees d'allau bruna.

Fonts, on la set no hi minva,
espills lluents d'argent,
brunzells amb traç de timba,
gent que enlluerna gent.

vida al buit...
salts d'ètica...

DANIEL JULIA RIBE

F. PALLARES LLEO — Pau

Eo quod deceperint populum meum
dicentes pax, et non erat pax

Ez. 13-10

Esperàvem la pau,
proclamàvem la pau,
repartíem la pau,
celebràvem la pau,
crèiem en la pau.

Però no era la pau,
ni volíem la pau,
ni teníem la pau,
ni vivíem la pau,
i no estàvem en pau,
i no fèiem la pau,
—i no fèiem les paus—.

J. MASSIP

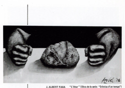
J. ALBERT FABA — "L'Atur" (Obra de la sèrie: "Crònica d'un temps")

De cada dia el cop
a llesques, les ferides
insistents, bategants.

El frau previst
de cada nit. La llàntia
que es desviu
i esmerça la caldor
del llit adolorit,
desert, patint alès
de fam.

La veritat a grumolls
s'amuntega a la gola
—sovint la veritat
ens indigesta—.

Engraparem el pa
amb els braços badats
esquerrant-li la pell
seca, crestada.
Sense encertar, el trencarem, el pa.

CINTA MASSIP I BONET

LLUIS LLOP I ADAM